

Enteriőrfotó - az Iparművészeti Múzeum I. emeleti díszterme, a mennyezeten az eredeti díszítőfestéssel

Leltári szám: VLT 38.12.2

Alkotó: **Lechner, Ödön** (1845 - 1914) / építész
Pártos, Gyula (1845 - 1916) / építész
Reissmann, Károly Miksa (1856 - 1917) / díszítő-festő
Szabó, Virág / fényképész

Készítés ideje: 1897
2010

Készítés helye: Budapest

Technika: digitális fotó

Az Iparművészeti Múzeum belső tereinek jelentős részét – többek között a földszinti és az emeleti galéria mennyezetét – egykor "magyaros" karakterű ornamentális díszítőfestés tagolta, amely a bajor származású, 1892-ben Budapesten letelepedett Reissmann Károly Miksa (1856-1917) munkája volt. Reissmann 1897 nyarán végezte a díszítési munkálatokat, s fennmaradt vázlatkönyveinek tanúsága szerint a munkát megelőzően alapos motívumgyűjtést végzett ennek során elsősorban Huszka József népművészeti gyűjtéseire, az Iparművészeti Múzeum tulajdonában akkor már meglévő kazettás mennyezetekre és az épületben már elkészült stukkódíszek motívumaira támaszkodott.

A múzeum belső tereinek díszítőfestését 1928-ban lemeszelték, csak az első emeleti díszteremben, az egyik kiállítóteremben, valamint a főbejárati szélfogó mennyezetén őrizték azt meg. A díszítőfestés lemeszelése minden bizonnyal az esztétikai normák megváltozásával állt összefüggésben, amint arról Czakó Elemérnek a Magyar Néprajzi Társaság 1928. évi közgyűlésén elmondott elnöki megnyitóbeszéde is tanúskodik:

Mikor harminc évvel ezelőtt (...) a Huszka-féle és egyéb népművészeti kiadványok kezdtek megjelenni, a magyar iparművészet a történelmi stílusok utánzásában éppen kimerült volt és nagy mohósággal vetette magát a népművészetre. De igen felületesen nyúlt ez anyaghoz. Csak a könyvekben közölt elemeket vette át, azt variálta és kombinálta, anélkül, hogy elleste volna azt a szellemet is, amelyben születtek. Lechner Ödön például, aki a delhii indóház [valójában a Frederick William Stevens tervei szerint 1887-ben felépült mumbai-i pályaudvar (ld. itt) - a szerk.] mintájára megépítette a magyar stílusúnak nevezett Iparművészeti Múzeumot, akként dekorálta "magyarosan" ez épületet, hogy egy müncheni szobafestő kezébe adta Huszka könyvét, aki azután a német renaissance indák közé behelyettesítette a magyar suba-motívumokat.

(Czakó Elemér: *A magyar népművészet válsága*. Ethnographia 39. /1928/, p. 69.)

A múzeum építészeti kialakításának még radikálisabb átalakításával járt együtt az Országos Magyar Iparművészeti Iskola megalapításának ötvenedik évfordulója alkalmából 1930-ban az Iparművészeti Múzeumban rendezett kiállítás, melynek Györgyi Dénes által tervezett installációja teljes egészében elleplezte a lechneri architektúrát. A *Magyar Iparművészet* 1930/9. számában Elek Artúr így írt a kiállításról (ld. itt, illusztrációkkal)

Az Iparművészeti Múzeum nagy üvegtetős csarnoka úgyszólván eltűnt, a beépítések falaikkal és mennyezeteikkel egészen új világot teremtettek a helyén. Keskeny ajtónyíláson visz az út a kiállításba. Ünnepi külsejű helyiségek fogadják ott a nézőt: a négyzetalaprajzú előtér, a belőle nyíló hatalmas ünnepi csarnok s tőle jobb- és balkéz felé kisebb méretű, de nem kevésbé ünnepi hatású helyiségek. Mindezek a fehér falú és valójában dísz nélküli termek, melyek csak arányaikkal ragadják meg a képzeletet, a szobrászati szakosztály munkáinak szolgálnak kiállító helyeül. (...) Az építészeti környezetet Györgyi Dénes tervezte Kaesz, Szablya és Weichinger tanárok közreműködésével. Az ő elképzelése a grandiózus ünnepi csarnok is, benne a puritáni egyszerűségével is megkapó vízmedence, továbbá a mennyezetnek kazettaszerű érdekes megoldása, mely dekoratív hatása mellett a jó megvilágítás követelményeinek is teljes mértékben megfelel.

Irodalom

- Nemes Márta: Lechner Ödön Iparművészeti Múzeuma. *Tanulmányok Budapest múltjából*, 24. (1991). 1991. - 65-114:70.

